

Otthonteremtés hálózatépítéssel

Dr. Kállai Mária

Végzettsége:

alap: magyar-országi szakos általános iskolai tanár, további: ELTE BTK pedagógia szakos előadó; Janus Pannonius Tudományegyetem közoktatási vezető; PhD fokozat nevelés-tudományi kutatások szakterületen.

A kollégiummal munkakapcsolatban töltött időszak: 1996-tól napjainkig.

A munkakapcsolat jellege: 1996-2006. kollegiális; 2006-2012. Szolnok humán területekért felelős alpolgármestereként fenntartói felügyelet; 2012-2018. kollegiális- JNSZ megye kormány megbízottjaként, 2018-tól napjainkig JNSZ megye országgyűlési képviselőjeként kollégiumi szakmai rendezvények meghívott vendége.

Jelenleg: Jász-Nagykun-Szolnok megye 1-es választókerületének országgyűlési képviselője.

Tisztelt Képviselő Asszony! Hogyan került kapcsolatba a kollégiummal?

A városi kollégium 1996-os megalakulásakor éppen negyedik éve voltam igazgató a Szandaszőlősi Általános iskolában. A kollégiummal a szolnoki intézményvezetők testületén keresztül kerültem először kapcsolatba. Tíz éven át, '96-tól 2006-ig kollegiális munkakapcsolatban álltam a kollégiummal, hiszen ahogyan a szandaszőlősi iskola, úgy a városi kollégium is városi fenntartású intézmény volt. Sok olyan fejlesztésben vettünk részt, amely során közös „küzdőterre”, közös platformra kerültünk, ha úgy tetszik, szövetség kötöttünk közöttünk. Nagyon sok minőségügyi együtt gondolkodásban, fejlesztésben vettünk részt. Jó érzéssel tapasztalhattuk, hogy a kollégiumra szakmai műhelyként tekintettek a város intézményei is. Alpolgármesterként 2006-tól 2012-ig szintén nagyon sokat dolgoztam együtt a kollégiummal. Ez a munkaszakasz életemnek is egyik legizgalmasabb része volt. Pedagógia szakosként sokszor elgondolkoztam azon, micsoda sokrétű munka folyt ott, és folyik a mai napig: a szocializációtól kezdve az egyéni tanulási utak vezetésén át. A kirándulások

szervezésén, 0-24 órában az egyéni problémák, adott esetben otthoni problémák kezelésén, a felzárkózás segítésén keresztül a tehetséggondozásig. Nagyon-nagyon komplex rendszer, ami inspiráló is egyben. Meggyőződésem, olyan munkahelyről, munkaköréről van szó, amelybe az ott dolgozó pedagógusok teljes személyiségüket beleadják, ezért a nevelőtanári munkát vagy nagyon szereti valaki, és kiteljesedik benne, vagy hamar belátja, hogy nem neki való feladat.

Egy-egy intézmény eredményessége, sikerei nagymértékben függenek a vezetők szakmai felkészültségén, hozzáállásán. Hogyan látja ezt?

Mint egy pillanat, úgy elszállt a 25 év, de azt hiszem, nyugodtan mondhatom, hogy *Jusztin Lászlóval* és *Brahmi Ilona* igazgató asszonnyal is kiváló szakmai, munkatársi és emberi kapcsolatban voltam és vagyok. Azt gondolom, hogy *Jusztin László* vezetésével rögtön az „alapköletélnél” egy nagyon komoly alkotómunka vette kezdetét. Természetesen 1996-ig is voltak kollégiumok Szolnokon egy-egy intézményhez kapcsolódóan, de a városi kollégium egy rendkívül tartalmas innovációs lehetőséget kínált, mind pedagógiai, mind szervezeti innováció tekintetében. Igazgató úr nagyon tudatosan, elkötelezetten, határozottan, kiemelkedő vezetői és szakmai tudással, irányítási képességgel, csapatszervezéssel állt bele a munkába. Rögtön meglátta a lehetőséget, és olyat „alkotott”, amely a mai napig jó gyakorlatnak számít. *Brahmi Ilona* pedig folytatta, folytatja ezt a jó gyakorlatot, kiváló szakmaisággal, empátiával, szeretettel, elkötelezetten. Mindezekből következik, hogy az elmúlt évtizedek alatt a kollégium nevelőközössége is egy jó csapattá alakult, hisz a kollégiumi nevelésben különösen fontos a nagyon jó együttműködés kollégiumon belül és a rendszerhez tartozó iskolákkal is.

Ön szerint mennyire tud hatékonyan működni egy egybeszervezett, nagy intézmény?

Mindig izgalmas kérdés a komfortzónából kilépni, mert ilyenkor rögtön az alkotás örömeinek az életterébe léphetünk be. A minőségi változások gyakran visszabontással kezdődnek, utána lehet stabilan építeni. Ez nagyon komoly lehetőséget és felelősséget jelentett a vezető, a vezetés, illetve az egész ott dolgozó közösség számára, hiszen kevés olyan komplex dolog van az iskola világában, mint a kollégiumi rendszer, mellyel szemben rögtön megfogalmazódnak mindazok az elvárások, igények, amelyek egy kollégium iránt megjelennek a társadalom részéről. Gyakorlatilag egy új szintet léptek, hiszen a hálózataktatás, az otthonteremtés mind-mind olyan típusú feladatok, melyek a mai napig meghatározzák a kollégium arculatát.

Jusztin Lászlónak a legalapvetőbb kérdéseket kellett újrafogalmaznia: mi a célja egy városi kollégiumnak, mit várnak el egy ilyen intézménytől, milyen szükségleteknek kell, hogy megfeleljen? Hiszen az iskoláknak, a családoknak, a gyerekeknek, az ott dolgozóknak, különös tekintettel a pedagógusokra – vagyis egy komplex közösség igényeinek – kellett folyamatosan, a változásokat követve megfelelni. S persze az is fontos volt, hogy tisztázzák, meddig lehet adaptív egy ilyen kollégium.

Ha belegondolunk abba, hogy a meglévő kollégiumi rendszer horizontálisan mennyi szakmai kihívást jelentett, miközben kimondott cél volt a saját arculat megőrzése, s ugyanakkor az egységesség kialakítása, akkor megértjük, mekkora munkát kellett elvégezni, melyhez 25 év távlatából is gratulálok. Megbecsülendő – és komoly értéke a kollégiumnak –, hogy közösségi hálózatot épített a városon belül, hiszen nemcsak a különböző iskolákba járó diákok, hanem maguk az intézmények, iskolák, sőt a pedagógusok is közelebb kerültek egymáshoz, mivel a kollégista gyerekek együtt laknak. De hálózatot épített az országon belül is, hiszen számos alkalommal lehattunk résztvevői igényes szakmai együtt gondolkodásoknak, konferenciáknak, melyeket a szolnoki kollégium jegyzett.

Egy 14 éves gyerek szemüvegén keresztül nézve izgalmas, s néha elsőre ijesztő lehet a kollégium világa. Aki kamaszkorában minden este az iskola után egy kollégiumi szobába megy haza, annak fontos, hogy biztonságot, otthonosságot jelentsen a kollégium, ami hivatott pótolni a családot, az otthont, a közösséget, s ugyanakkor a tanulását is segíteni tudja. Komoly feladat a helyes életvezetési stratégiák megerősítése vagy kialakítása. Eközben a kollégium elősegíti azt a társadalmi létet, hogy a fiatal eljár sportolni, színházba, „éli az életét”, s mindezt egy olyan meghatározó, érzékeny és nagyon fogékony életszakaszban, amikor nagyon sok minden alakul a személyiségében, talán egész életére nézve meghatározó módon formálódik a jelleme. Na, ebben kell a kollégiumnak a maximumot nyújtani. Az indulásnál a nagy kollégiumi intézmény megszervezése országosan is újszerű volt, de meggyőződésem, hogy többségében eredményesen működött akkor is, most is.

Milyen emléket őriz szívesen a kollégiumról?

Szeretettel gondolok vissza a szakmai beszélgetésekre, azokra a rendezvényekre, baráti találkozókra, melyek a különböző konferenciákhoz kapcsolódtak, és oldották a szakmai rendezvények tudományos légkörét. Mindig nagy örömmel vettem ezekben részt. Emellett azokon az alkalmakon is, ahol a kollégium diákjaival, az általuk előadott produkciókkal találkozhattam, például a Szigligeti Színház Ádámok és Évák ünnepén, ahol 2014-ben a

kollégium AJTP-s diákjainak, *Rojkó Enikőnek* és *Dávid Kornélia Lilinek* adhattam át a legjobb szövegért, illetve a legügyesebb lány epizódalakításért járó elismerést. Nagyon sok egyéniséget, tehetséget ismerhettem meg így. *Prof. dr. Kásler Miklós*, az emberi erőforrások minisztere szakkollégiumi szakmai címet adományozott 2019-ben a kollégiumnak. Nagyon megtisztelő volt, hogy részt vehettem az átadó ünnepségen. Érzések és tapasztalat szintjén, amelyeket ugyancsak az eredmények alapoznak meg, olyan hívószók élnek bennem a kollégiummal kapcsolatban, mint az otthonosság, a jóakarát, az együttműködés, szeretet, törődés, kapcsolati háló, innováció, jóra törekvés, tudatosság.

Hogyan látja a tehetség-segítés, -gondozás magyarországi helyzetét?

Miután magam is pedagógia szakos tanár vagyok, rögtön a figyelmem középpontjába került a kollégium munkája, mely eléggé összetett, hiszen a kollégiumban dolgozó tanároknak minden tantárgyban segíteni kell a gyerekeket, akik egy korosztályba tartoznak ugyan, de eltérőek a képességeik, a szociális háttérük, illetve más-más iskolatípusba járnak. Az eredményesség alatt leginkább azt értem, ha ezt a sokféle szükségletet, igényt minél teljesebben tudjuk támogatni, legyen szó felzárkóztatásról vagy tehetséggondozásról. Meggyőződésem, hogy egy ilyen műhelyben hatékonyabban, eredményesebben lehet dolgozni gyermekeknek, pedagógusoknak egyaránt. A sokféleség nemcsak több feladatot ró az emberre, de előnyökkel is jár, hiszen egymástól is sok mindent lehet tanulni, jó szokásokat átvenni, ezért inkább előnynek tartom, ha a különböző iskolatípusba járó, eltérő képzésben résztvevő gyerekek is folyamatosan találkozhatnak. Másrészt jobban kihasználható a hely és költséghatékonyabb a gazdálkodás is, ha egy nagyobb közösséget szolgál. Országos viszonylatban úgy látom, hogy a tehetségbarát közeg tudja felerősíteni az iskolai tehetségnevelés hatásait. Ahogy a tehetséggutatók megfogalmazzák: a kivételes tehetség a képzési rendszer, a család és a közösség támogatásával képes tehetséggé alakulni. A strukturált tehetséggondozás alapját olyan kiegészítő oktatási-nevelési rendszernek kell adnia, amely előmozdítja a társadalmi mobilitást, támogatja a társadalom, valamint a nemzet iránti elkötelezettséget az általános iskolától kezdve a középiskolán át a felsőoktatási intézményig. Sőt, közösséget formálva azon túl is kifejti tevékenységét Magyarországon és a Kárpát-medencében.

Kiemelném a Szolnokon is működő *Mathias Corvinus Collegium (MCC)* munkáját. Az elmúlt évek alatt olyan rendszerré szerveződtek, mely a kisgyermekkoról a fiatal felnőtt korig biztosítja a tehetségfejlesztéshez szükséges közeget, továbbá alapítványok, iskolán kívüli

műhelyek, civil közösségek, gazdasági szereplők is részesei a tehetségnevelésnek, - támogatásnak. Mindez él helyi szinteken, országos, nemzeti és nemzetközi szinten. A kollégium nemcsak Magyarországon, de talán a világon is egyedülálló értékközösség, s e közösségben olyan kiemelkedően tehetséges fiatalok tanulnak, akik egy dinamikusan fejlődő csapatot alkotva fontos és értékes célok megvalósításán dolgoznak. 2020-ban az MCC hatalmas mérföldkőhöz érkezett, s a korábbi intézményi alapokon egy Magyarországon egyedülálló szellemi építkezés indult el. A múlt év végén az MCC jelentős pénzügyi juttatásban részesült, amelyet a szakmai program magas színvonalú végrehajtásához szükséges infrastrukturális feltételek megteremtésére fordít. A budapesti és vidéki helyszíneken megvalósuló, a szakmai munkát támogató, infrastrukturális háttér kiépítése több mint 100 milliárd forintot igényel, ezt kormányzati támogatás nélkül hosszú évtizedek alatt sem tudta volna az intézmény előteremteni. A cél továbbra is az összmagyarság érdekeinek szolgálata – ahogy *Orbán Balázs*, az MCC kuratóriumnak elnöke is fogalmazott –, egy olyan generáció nevelése, amely miközben ismeri és szereti a világot, magyarul érez és gondolkodik, illetve képzettségben felveszi a versenyt a globális elittel. Ezért minden magyarországi megyében és minden fontosabb határon túli központban elérhető lesz az MCC általános és középiskolásoknak szóló programja, a városok szellemi életének fejlődését szolgáló kulturális és közösségi tér, miközben nyolc egyetemi városban bentlakásos és bejárós egyetemi program, komplex képzési és oktatási központ nyílik, illetve újul meg. Az MCC folyamatosan csiszolódó nevelési rendszert működtet, amely a ráció és a hit egyensúlyára törekedve alakítja a következő nemzedékek gondolkodását. Szeretném hangsúlyozni, a tehetséggondozás nemzetstratégiai kérdés. *Gróf Klebelsberg Kunó* úgy fogalmazott 1928-ban: „*Nincs ország, ahol több lenne a tehetség, mint éppen magyar földön, de egyúttal nincs ország, ahol a tehetség nehezebben tudna teljes kifejlődéshez jutni, mint éppen miközöttünk. Az idegen nemzetek négyzetre emelik kiválóságaikat, mi, magyarok gyököt igyekszünk belőlük vonni.*” Nos, ebben meg is találjuk a jelen feladatát, a ránk bízott tehetségek felismerését, kibontását és megsokszorozását, hogy a tehetség egyszer maga is sok-sok gyümölcsöt teremjen. Régóta vallom, az oktatás mindig befektetés, s ez a tehetséggondozásra hatványozottan igaz. Ha pedig ez a logika a nemzetstratégia szintjén is megjelenik, azt magam is szívesen képviselem.

Ezen a helyen is köszönöm mindenkinek a tehetségfejlesztésben végzett munkáját, hiszen Szolnokon, és Jász-Nagykun-Szolnok megyében komoly műhelyek dolgoznak, kiváló pedagógusokkal, akik kiemelkedőt nyújtanak ezen a területen. A munkát a Nemzeti

Tehetségsegítő Tanács a Klebelsberg Intézményfenntartó Központon keresztül koordinálja megszerezte. Tehetségműhelyeink évek óta jól kapcsolódnak a Nemzeti Tehetségponthoz és maga az intézményfenntartó a szakmai munkát is folyamatosan támogatja. Azt kívánom, hogy a tehetségek teljessédjenek ki az élet legkülönbözőbb területein, és mindaz a kincs, melyet bírnak, komoly értéke maradjon megénknek, de nem túlzok, ha azt mondom, egész nemzetünknek.

Szeretettel köszöntöm a Szolnok Városi Tehetséggondozó Szakkollégium fennállásának jubileumán az intézmény minden volt és jelenlegi munkatársát és diákját! Szívből gratulálok az elért eredményekhez! Kívánom, maradjon mindig ilyen családias a légkör, hogy jó szívvel gondoljon vissza az itt eltöltött időre mindenki, újabb 25 év múltán is.

Köszönjük az interjút!

Dr. Kállai Mária (balról a harmadik) egy szolnoki kollégiumi rendezvényen